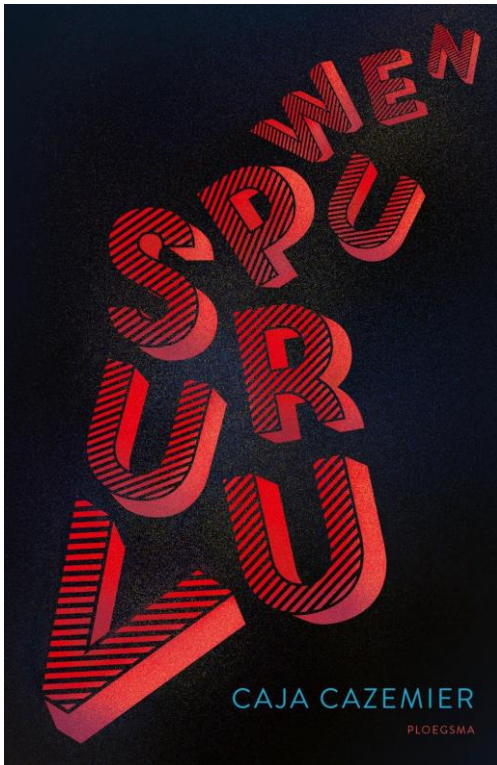

Lesbrief bij *Vuurspuwen* - Caja Cazemier

Jeugdroman | 12-15 jaar | Uitgeverij Ploegsma (2021)

Over het boek

Vuurspuwen is een herkenbare YA-roman over echtscheiding en de impact die dit heeft op een tiener. Fien baalt ontzettend van het samengestelde gezin waar ze ineens deel van uitmaakt. Hoezo bemoeit haar moeders nieuwe man zich met háár? En waarom gelden er andere regels voor haar stiefbroer en -zusje? Aan haar wordt nooit gevraagd of ze het eens is met de keuzes van de volwassenen in haar leven. Wanneer alle veranderingen haar leven op z'n kop zetten, is ze niet bang om van zich te laten horen! Fien is een felle meid. Maar als haar boosheid niks oplost, zoekt ze onverwachte manieren om de aandacht te trekken, en dat lukt... Uiteindelijk vindt Fien in zichzelf de kracht om haar veranderde leven vorm te geven.

Over deze lesbrief

De lesbrief behandelt verschillende thema's uit het boek. Het belangrijkste thema in het boek is de uitwerking die een echtscheiding kan hebben op tieners. De gevolgen hiervan - blowen, stelen - kunnen aan de hand van vragen en opdrachten klassikaal besproken worden.

Kennismaken met *Vuurspuwen*

In het eerste hoofdstuk leren we Fien kennen. Haar ouders zijn gescheiden; ze woont deels bij haar moeder en deels bij haar vader en stiefmoeder. Maar deze situatie verandert binnenkort: Fiens moeder gaat samenwonen met haar nieuwe vriend Felix en zijn kinderen. En Fien dus ook. Samen met haar moeder gaat ze het huis bekijken waar zij met Felix en zijn kinderen een nieuwe familie moeten vormen...

Opdracht

Laat de leerlingen het eerste hoofdstuk lezen en vraag welke gevoelens bij Fien overheersen als ze het nieuwe huis bekijkt. Begrijpen de leerlingen de boosheid van Fien als ze hoort dat Jur de zolderkamer krijgt? Herkent iemand zich in Fiens situatie? Wil hij of zij hier iets over vertellen?

Echtscheidingen

Ongeveer 1 op de 3 huwelijken strandt. Per jaar krijgen zo'n 70.000 kinderen en jongeren te horen dat hun ouders uit elkaar gaan, en van de nieuwe samengestelde gezinnen met kinderen gaat bijna twee derde binnen vijf jaar ook weer uit elkaar. Iedereen kent wel iemand van wie de ouders zijn gescheiden, of heeft dit zelf meegemaakt. Als ouders gaan scheiden, verandert er veel voor kinderen. Voor tieners is een echtscheiding misschien nog wel ingrijpender, omdat zij in een levensfase zitten waarin sowieso heel veel verandert.

Opdracht

Vraag de leerlingen om op te schrijven wat de mogelijke gevolgen van een echtscheiding zijn voor kinderen in de leeftijd 13-17 jaar. Bespreek dit klassikaal en maak van alle antwoorden samen één lijst.

Tip! Bewaar deze lijst en bespreek hem met de klas nadat het hele boek gelezen is. Welk gedrag van Fien herkennen de leerlingen in de antwoorden die ze eerder hebben gegeven? Kunnen ze fragmenten uit het boek koppelen aan de gevolgen op de lijst?

Ouderschapsplan

Als ouders gaan scheiden, stellen ze vaak een ouderschapsplan op: een document waarin ze afspraken over de verzorging en opvoeding van hun kinderen vastleggen. Zo'n plan geeft duidelijkheid voor ouders en kind(eren), maar als een van beide ouders een nieuwe partner krijgt en gaat samenwonen, liggen zaken een stuk gevoeliger. Denk bijvoorbeeld aan de kamerverdeling in het huis op de Kastanjelaan. En hoe ouders onderling communiceren, is ook niet geregeld in zo'n plan.

Opdracht 1

Lees de volgende fragmenten met de klas:

- Pagina 27 *Toen papa en mama...* t/m pagina 27 *...ik hield van papa.'*
- Pagina 46 *Als Fien...* t/m pagina 49 *...hun gescheiden ouders.*
- Pagina 58 *Vlak voor tieners...* t/m pagina 59 *...En Fien verdwijnt.*
- Pagina 77 *Even later komt...* t/m pagina 79 *...Met een knal smijt Fien*
- Pagina 139 *Jur is net thuis...* t/m pagina 139 *...Laat liggen!*

Vraag de leerlingen wat ze vinden van de manier waarop de ouders van Fien met elkaar omgaan en bespreek de verschillen in de omgang tussen Fiens ouders in de oude en nieuwe situatie.

Bespreek hierna de verhoudingen tussen stiefouder en -kind. Wat vinden de leerlingen ervan dat Felix meent dat hij bepaalde rechten heeft omdat hij het meeste betaalt? En is het terecht dat Jur weigert zijn spullen op te ruimen als Fiens moeder dat vraagt? Fien kan het wel goed vinden met Maite, de nieuwe vriendin van haar vader. Daar voelt ze zich schuldig over tegenover haar moeder. Snappen de leerlingen dat? Wat vinden ze ervan?

Opdracht 2

Laat de leerlingen in tweetallen een document opstellen met regels waar ouders zich aan zouden moeten houden als ze gaan scheiden. Een regel naar aanleiding van het fragment op pagina 27 zou bijvoorbeeld kunnen zijn: 'Ouders mogen nooit negatief praten over de andere ouder in het bijzijn van hun kind'.

Zo zijn er nog veel meer regels te bedenken voor ouders die gaan scheiden. Een soort ouderschapsplan, maar dan gemaakt door tieners. Bespreek de verzonden regels vervolgens klassikaal en vraag de leerlingen waarom deze regels belangrijk voor hen zijn.

Blowen

Het samenwonen met Felix, Jur en Jasmijn bevalt Fien absoluut niet. Op een dag vertrekt ze kwaad naar het centrum, waar ze Nour en Ilse rokend op een bankje treft. Op pagina 84 is te lezen hoe Fien voor het eerst een trek van een joint neemt. Ze voelt zich lekker loom en ontspannen worden.

De risico's van blowen op jonge leeftijd

Het puberbrein blijft zich ontwikkelen tot ongeveer het vierentwintigste levensjaar. In deze fase is het extra kwetsbaar voor het effect van blowen. Bij dagelijks gebruik is er een grotere kans op verslaving. Met name jongeren die vroeg beginnen met blowen lopen meer kans om later in hun leven ergens aan verslaafd te raken. Daarnaast bestaat het risico dat jong beginnen psychische stoornissen verergert.

Tot slot is langdurig blowen ook van invloed op de persoonlijke ontwikkeling. Uit onderzoek blijkt dat jongeren die blowen vaak minder initiatief tonen, sneller opgeven en ook niet zoveel moeite doen om doelen te bereiken. Jongeren die blowen leren minder goed omgaan met problemen.

Opdracht 1

Bespreek in de klas wat de leerlingen ervan vinden dat Fien een joint rookt. Begrijpen ze waarom Fien dat doet?

Opdracht 2

Laat de leerlingen nu het fragment op pagina 135-136 lezen. Felix is er net achter gekomen dat Jur wiet heeft gerookt. Hij verbiedt het en geeft Jur huisarrest. Fiens moeder vraagt zich af of de aanpak van Felix wel de juiste is. Hoe denken de leerlingen hierover? Wat is volgens de leerlingen een goede aanpak en waarom? Laat hen hierover discussiëren.

Opdracht 3

Laat de klas het fragment op pagina 113-115 lezen. Fien worstelt met een nieuwe oefening tijdens de *aerial tissue* circustraining. Ze vraagt zich af of de joints de afgelopen week de reden zijn dat ze de nieuwe combinatie niet in één keer onder de knie krijgt.

Bespreek met de leerlingen wat ze van dit fragment vinden: Is het geloofwaardig dat een paar trekjes van een joint van invloed zijn op je prestaties? Of denken ze dat het allemaal wel meevalt? Zijn de leerlingen bekend met de risico's van blowen?

Bureau Halt

Halt staat voor Het Alternatief. Het is een Nederlandse instantie die zich richt op het voorkomen en bestraffen van jeugdcriminaliteit. Bij Halt vinden ze dat jongeren een tweede kans verdienen: je krijgt dus wel straf, maar geen strafblad.

Opdracht 1

Lees met de klas het fragment op pagina 158-163, waarin Fien voor het eerst naar Bureau Halt gaat. Wie weet waar Halt voor staat? Wat valt de leerlingen op bij de aanpak van Alina? Hoe zorgt Alina ervoor dat Fien haar verhaal vertelt? Wat voor vragen worden er gesteld? Wat vinden de leerlingen van de uitkomst van het gesprek?

Opdracht 2

Fien heeft iets gestolen bij H&M en moet de bedrijfsleider een excuusbrief schrijven. Daarnaast moet ze een paar reflectieopdrachten maken waarin ze aangeeft hoe ze in de toekomst risicovolle situaties kan voorkomen.

Bespreek met de leerlingen wat ze doen als ze ergens spijt van hebben. Hoe kun je iets weer goed maken? Hoe kunnen vergelijkbare situaties in de toekomst voorkomen worden? En als iemand jou zijn excuses aanbiedt, hoe reageer je dan?

Passie

Fiens grote passie is het circus. Als ze zich concentreert op de moeilijke oefeningen, verdwijnen de vervelende gedachten vanzelf uit haar hoofd. De circustrainingen zijn een aangename afleiding en ze voelt zich heerlijk als ze zich vastbijt in een ingewikkelde combinatie bij *aerial tissue*.

Circus is dus echt een uitlaatklep voor Fien, maar ze zoekt de grenzen steeds meer op - op een gegeven moment meer met blowen dan met circus.

Opdracht 1

Aan het einde van het boek heeft Fien toch iets nieuws bedacht om stoom af te blazen: vuurspuwen. Bespreek met de leerlingen de titel van het boek. Waarom heeft de schrijfster daarvoor gekozen? Kun je de titel op verschillende manieren opvatten?

Opdracht 2

Fiens passie helpt haar om te gaan met lastige situaties. Op wat voor manier kan het hebben van een passie een positieve bijdrage leveren aan je persoonlijke ontwikkeling? Zou het hebben van een passie ook problemen kunnen voorkomen?

Vraag de leerlingen op te schrijven wat zij gaan doen als ze zich rot voelen. Wat is hun passie? Welke hobby of activiteit zorgt ervoor dat alle negatieve gedachten uit hun hoofd stromen? Of is het geen activiteit, maar een persoon? Zoeken ze iemand op die hun een goed gevoel geeft? Iemand bij wie ze hun hart bij kunnen luchten? Bespreek de antwoorden vervolgens klassikaal.

Deze lesbrief hoort bij *Vuurspuwen* van Caja Cazemier, uitgegeven door Ploegsma (2021). Kijk voor meer informatie over Caja Cazemier en haar boeken op kinderboeken.nl/Cazemier en op cajacazemier.nl of nodig Caja uit voor een schoolbezoek via De Schrijverscentrale.

